

Ози

Снимки: Satyr; Личен архив

Отивайки да вземем интервю от група Ахат, ние не знаехме точно къде ще попаднем. След дълго лутане между блоковете в квартал "Полигона", изведнъж се озовахме пред огромна едноетажна сграда, на която имаше лого на "Harbour Island Records". Посрещна ни портиер, на когото обяснихме за какво сме дошли. Той ни каза да тръгнем след него и ни заведе в нещо, което вероятно е мечта за всяка българска група, а

вярвам и за доста от чуждестранните. Огромна репетиционна, оборудвана с всичко, което е необходимо. Сцена (като тези по концертите) с осветление, колони, усилватели и огромен транспарант, на който е конникът от обложката на "Походът". Не може по клипове и интервюта да не сте виждали репетиционната на Metallica. Е, тази е същата, само че доста по-голяма и с повече техника! Включително и един съвсем истински орган "Hammond" (за него ще стане дума и в интервюто).

Ахат са на сцената и репетират. В момента, в който ние влизаме те изпълняват "Burn" на Deep Purple и "Ain't No Love In The Heart Of The City" на Whitesnake. Подготвят се за някои от следващите си участия. Няма как - прекъсваме ги, защото ни предстои дълъг разговор, в който Звезди и Денис ще ни разкажат историята на групата. История, която започва преди 23 години някъде между ХТИ и Музикалната академия след един телефонен разговор, който впоследствие ще се окаже причината за съществуването на вероятно най-стойностния метъл албум правен у нас.

Metal Katehizis: Здравейте! Нека да започнем със самото начало на историята - група Ахат е създадена през 1986 година, от няколко студента от Музикалната академия и ХТИ. Първоначалният състав включва Звездомир Керемидчиев - вокал, Божидар Главев - китара (и основен композитор), Антоан Хадат - китара, Антони Георгиев - клавишни, Ивайло Петров - бас, Юрий Коцев - барабани. Разкажете ни как започна всичко?

Звездомир Керемидчиев (Звезди): Всичко започна с едно телефонно обаждане. Едно време имаше една група, в която бяхме заедно с Денис, Божо (Божидар Главев), и още три момчета - Сашо Мариновски, който в момента е в Сигнал, Жечко Гулов - барабанист от Пловдив, и Владо Флейтата, който свиреше клавишни. Тази група се казваше Оазис и просъществува за период от около година и половина. В нея свирехме основно кавъри на Black Sabbath, Dio, Whitesnake, Deep Purple - парчета, които се харесваха на хората, плюс неща, които впоследствие се превърнаха в първите песни на Ахат. Композиции като "Монолог", "Походът", както и някои песни, които не свирим от тогава - "Амбиция", "Кралят рок". Това са все неща от времето на Оазис. Годишите, за които говоря, са 1985/86-а. В края на годината групата се разпадна. Сашо замина за чужбина и за известно време никой нищо не правеше. Имахме едно много дълго и много тежко турне, след което всичко приключи. Една вечер след това ми се обади Антоан Хадат и ми каза: "Чух, че Оазис се разпада, искаш ли да дойдеш при нас, защото ние събираме една група?" Попитах го кой друг е в нея. Той спомена за Иваца от Анагин (това е първата ми банда, тя датира от много отдавна) и Антони Георгиев. Аз му казах, че съм съгласен, но при условие, че си доведе и китарист. Тогава имаше една гилдия - да я наречем, от непрофесионални музиканти, които свиреха по читалища и клубчета и всички се познаваха. Божо не беше от тези среди и него не го знаеха. Той учеше фагот по това време в консерваторията, където бях и аз. Хадат се съгласи да вземе и него и така се събрахме. Понеже ние двамата с Божо бяхме от консерваторията, на нас се падна задачата да намерим някакъв барабанист. Сетихме се за Юрий Коцев - познавахме го още от преди да влезе в казармата, когато свиреше по разни банди. Изглеждаше доста млад за възрастта си.

Денис Ризов: Ние искахме още в Оазис да го вземем, но той беше с къса коса и не го харесвахме, ха-ха-ха.

З.К. Да. Дори по-късно ни разказваше как веднъж бил избягал от казармата, за да дойде да ни гледа как свирим. Както и да е - обадохме му се. Тъкмо се беше уволнил и беше с ужасно къса коса, защото го бяха подстригали точно преди уволнението. Веднага си купи барабани и се събрахме в едно мазе, което вероятно вече не съществува. Беше някаква стара сграда на ХТИ - в нейното мазе репетирахме. Бяхме изчистили всички боклуци, наредихме си апаратурите и налепихме кори от яйца по стените и таваните, за да звукоизолираме. Това се случи в края на 1986 година..

Ако информацията ми е вярна, точно тогава ви е първата концертна изява - на 22.12.1986 г. Благодарение на Кирил Маричков вие взимате участие на рок фестивала в Плевен. Вярно ли е това? Кажете няколко думи за първите ви изяви?

З.К. Не е точно така. Кирил Маричков ни забеляза именно на този фестивал в Плевен. До тогава той не знаеше за групата, а този фестивал беше свързан със земетресението в Стражица. Това беше благотворителен концерт, приходите от него трябваше да отидат в помощ на хората от Стражица. И се събраха 300-400 лева - не малко пари за онова време. Къде отидоха тези пари и дали стигнаха до хората - така и никога не разбра. Тогава Кирил Маричков дойде при нас и ни каза, че иска да ни види къде и как свирим. Ние се съгласихме, но точно по същото време нещо му стана на нашия басист - Иваца. Започна да не идва на репетиции, да закъснява. На един концерт в Кюстендил изобщо не дойде. А по една случайност Денис точно в този момент също беше в града. Там трябваше да свирим ние, Милена, Конкурент и Ера. Милена беше с триото си, те бяха даже и без барабани. Двама с китари, на нещо като компютър пускаха барабаните и тя пееше.

Д.Р. Отивам аз да гледам концерта и виждам Звезди седнал и пуши. Питам го какво става, а той ми отговаря: "Нищо, ама не казвай на другите, че пуша", ха-ха-ха... Каза ми, че Иваца го няма.

З.К. Попитах го дали помни песните от времето на Оазис. "Хващай баса и да видим какво можем да направим, че има няколко промени в парчетата." Порепетирахме за кратко, той си припомни това-онова и излязохме да свирим с него. Оттогава той стана басист на групата. Промяната беше наложена именно защото Иваца се промени много. Просто престана да бъде сериозен. Последното нещо, което си спомням, че направихме с него, беше един запис. Първият професионален запис на група Ахат - песента "Сбогом, детство". Денис вече свиреше в групата и имахме няколко участия с него, но решихме да го запишем с Иваца, защото трябваше да стане много бързо, а Денис това парче все още го учеше.

Д.Р. Тогава нямаше студия като сега - да отидеш и да си записваш където и когато си искаш. Като те викнат някъде да записваш, отиваш на секундата.

З.К. Да, защото след това може да те викнат чак след три месеца или половин година. Студията бяха две - "Балкантон" и "Н.Д.К.". Имаше и още едно в Националното радио, но то беше недостижима крепост. Това в Н.Д.К. беше чисто ново и решиха да направят някаква плоча "Рок за мира" - не знам кой беше решил да я прави.

Д.Р. Комсомолът.

З.К. Да. Всъщност Комсомолът беше една доста напредничава организация за времето си, ха-ха-ха! Именно песента, която записахме за тази плоча, беше последното нещо, което направихме с Ивайло Петров. Той напусна и два месеца след това се включи в групата Орион, с Адриан от Ера и Ер Малък.

Впоследствие с Денис започнахме да репетираме и направихме няколко нови парчета. Това беше моментът, в който спряхме да свирим кавъри. Някак си вече не беше нормално да свириш кавъри, при положение, че имаш собствени песни.

Д.Р. Тогава и времената бяха такива - произвеждаше се много музика. Смутни времена - излизаха групи във всички стилове. Уейвовете, трашари...

З.К. Всякакви групи се появиха тогава и всеки искаше да свири собствената си музика. Това всъщност беше хубавото, защото хората се кефеха на факта, че бандите изпълняват българска музика. Че е метъл и че е на български. Можеха да разбират за какво се пее. По онова време английският език беше почти забранен. В английската гимназия учеха само децата на определени хора, които след време трябваше да бъдат назначени за аташета, консули и т.н. Това не беше училище за хората от народа. Английската, френската и немската гимназии бяха елитарни училища, в които учеха децата на шефовете.

Д.Р. И не само те. Там учеха и отличниците, но те не правеха рок и метъл групи.

З.К. Тогава много хора тръгнаха да правят собствена музика на български език именно поради тези причини. Но с времето оцеляхме най-силните. Тези, които най-сериозно бяха погледнали на нещата. Като нас. Денис примерно още от тогава си го имаше този бизнес нюх. Знаеше с кой да отиде да говори, знаеше как да станат нещата.

Д.Р. Когато мен ме поканиха в групата, си казах, че тя трябва да си смени статута. До тогава ги смятаха за нещо като самодейна група. И аз казах, че нещата трябва да започнат да се правят професионално. Защото бяха страхотни музиканти и не беше нормално да се занимават със самодейни неща. Искам само да ти кажа, че когато станах член на Ахат, започнах да свиря по над девет часа на ден, за да мога да достигна нивото им. В този момент аз изобщо не бях музикант от техния калибър. И свирех по цял ден - 3-4 часа с групата и след това по 7 часа сам.

З.К. Отивахме в онова мазе към 17 часа следобед и си тръгнахме към 22. Но трябва да се отбележи, че имахме база. Имахме много хубави инструменти. Всеки се стараше да има възможно най-добрите неща. Денис притежаваше онази прословута бас китара, с която и аз свиря от време на време - зверска е! Навремето струваше 3-4 хиляди лева. Истински инструмент, американски.

Д.Р. Взех заем от работата си и от баба ми, за да мога да си го купя.

З.К. Хадат и Божко имаха "Ibanez", Тони беше с "Yamaha". При нас всичко беше перфектно. И на още едно нещо винаги сме държали много - групата да звучи добре.

Д.Р. Това си беше заслуга на Хадат.

З.К. Точно така. Каквото и да ставаше, както и да се случваха нещата, когато дойдеше време нашата група да излезе на сцената, всичко се променяше тотално. И звук, и картина. Имахме си и екип - 5-6 човека.

Д.Р. Ние просто се опитвахме да правим нещата професионално. Бяхме първите по онова време, които си купихме собствена апаратура. Взехме част от нещата на Щурците.

Като изключим напускането на Божидар Главев, съставът на групата е непроменен до днес, което не е често срещано явление в света на музиката. Това ли според вас е оптималният, най-добрият състав и имало ли е случаи в които помежду ви да има конфликти, когато става въпрос за неща, свързани с Ахат?

Д.Р. Винаги има разни конфликти, когато се върви по някакъв път. Но сме разрешавали нещата така, че сме и до ден днешен заедно. Аз фактически съм последният новодошъл в тази група - през 1987 година, ха-ха-ха. Имало е и проблеми. Хадат напусна групата и отиде в Холандия при Тангра. След шест месеца ние отидохме при него и пак се събрахме.

З.К. Събрахме се отново и през 1997 година и записахме едно парче.

Д.Р. Тогава "Sofia Music Enterprises" ни поканиха да открием концерта на Деер Purple и Звезди си дойде специално от Америка заради това. Така и така се бяхме събрали - записахме една негова песен.

З.К. "Розови мечти". И до ден днешен не знам защо хората го наричат "Розов кадилак".

Да се върнем пак в началните години на групата. Въпреки че по онова време (края на 80-те) този тип музика не се пуска по радиото и телевизията у нас, вие концертирате из цяла България и групата успява да се наложи като един от лидерите в българския тежък рок. На какво според вас се дължи бързо нарастващата популярност на Ахат през тези години?

Д.Р. Тогава тази музика беше изобщо забранена. Като ходех в радиото, за да уговарям да ни пуснат някоя песен, те ми казваха, че музиката ѝ трябва да е от известен композитор, а текстът - от известен текстописец. Тогава разбрахме, че по радиото няма да ни пуснат, и започнахме да свирим навсякъде. И навсякъде се пълнеше с много хора. Още през 1987-88 г. пълнехме големи зали и стадиони. Без да имаме запис, без нищо. С четири плаката. Разлепваме ги из София и съответното място (примерно Летният театър) се пълни до горе. На концертите хората ни записваха и след това си разменяха касетки. През тези години свирехме много - по 200-250 концерта годишно. Интересното е, че дори като отивахме в малки градчета или някакви по-големи села (за големите градове нещата са ясни), втория път винаги беше пълно догоре. Ако при първото ни гостуване, да речем, има 100 човека, втория път са 2 000. Спомням си, че когато през 1988 година тръгнахме на първото си голямо турне, напечатахме 4 000 плаката. Първите четири концерта бяха в два поредни дни в Стара Загора (по два на ден). И там ни свършиха плакатите за цялото турне. 4000 плаката продадохме в Стара Загора за два дни.

З.К. По два кинта, ха-ха-ха! Правехме ги по един и ги продавахме по два.

Д.Р. Имаше някаква еуфория тогава. Навсякъде се пълнеше.

З.К. Така беше. Но и ние много работехме. Много! В смисъл, че не се спирахме. По време на същото турне, което беше около 30-дневно, не сме свирили само 3 или 4 дни и то защото се счупи камионът, който ни пренасяше уредбите. Бяхме във Велико Търново и се наложи да чакаме да ни пратят някаква част от София.

Д.Р. Всеки месец имахме по минимум 15 концерта. Бяхме първата неформална група, ако мога така да я нарека, която подписа договор с "Концертна дирекция".

З.К. Те организираха въпросното турне. Спомням си, че минахме през цяла България и на всеки следващ концерт имаше все повече и повече хора. Хората си комуникираха и научаваха за какво става въпрос.

Д.Р. Да. И учудващото е, че знаеха почти всичко за нас, включително и кой от нас е бил болен, примерно. Едно момиче ме спира в Търговище и ми казва: "Онзи ден в Русе си бил болен." И аз се чудя как така в Търговище е разбрала какво ми е било в Русе. Тогава нямаше мобилни телефони или интернет.

З.К. С Божо отидохме в едно домашно студио, което представляваше един пулт и един магнетофон. И с нещо като компютър Божо програмира "Черната овца" и "Брадвата". След това взехме една касетка от 90 минути и нарязвахме лентата на парчета. И направихме много касетки по десет минути всяка. Записахме от едната страна "Черната овца", а от другата - "Брадвата". И когато някой наш концерт свършеше, давахме 2-3 касетки на определени фенове. В края на турнето хората вече имаха въпросните записи. С ужасяващо качество, разбира се, защото бяха презаписани десетки пъти, но все пак нещата се разпространяваха доста бързо.

Д.Р. Някои хора не знаеха какво да очакват. Не знаеха какво ще видят и чуят. Отиваме в някакво малко градче и там ни посрещат деца, които ще идват на концерта. Питат ни: "Бате, ще има ли смешки?", ха-ха-ха...

З.К. Тези времена за нас бяха адски забавни, но същевременно ни беше и много тежко. Условията бяха отвратителни. Примерно, концертът свършва и няма дори къде да се измиеш.

Д.Р. Свирили сме и при 6-градусови температури. Няма парно, няма нищо. Имаше зали, които се отопляваха с кюмюр. Така наречените "кина". Имаше места, където вратите бяха по-малки от нашите колони, и не можехме да вкараме цялата апаратура. Тогава свирехме само със "средните" и "високите" колони. Но въпреки тези условия не сме спрели да обикаляме.

През 1988 година записвате песента "Черната овца", а малко по-късно - и целия албум "Походът". Какво си спомняте от този период, от композирането и записването на албума? Има ли някоя по-интересна случка?

З.К. Най-интересното беше, че албумът се случи на пътя София - Благоевград.

Д.Р. В този момент бяхме на турне в Благоевградски окръг. Сутрин записахме в София, след това пътувахме, вечерта свирехме на концерт и или късно през нощта, или рано на следващата сутрин се връщаме, за да продължим записите. Ужасно много обикаляхме с една кола, която беше на баща му на Звезди.

З.К. Да, навъртяхме й огромно количество километри. Ставахме рано сутринта в Благоевград и потегляхме към София. Към 9:00 часа сме в студиото, свирим до 17:00 и потегляме обратно за някой концерт - Разлог, Банско, Петрич и т. н.

Д.Р. Веднъж, по време на записите, докато стояхме в коридора на "Балкантон" и пушихме, покрай нас мина някакъв чичко (това беше Морис Аладжем - известен по онова време композитор и директор на "Балкантон", но само аз от групата знаех, че това е той), който ни попита: "Момчета, какво правите тук?" Ние му отговоряме: "Записваме", а Хадат добави: "Да, ама записваме наши си парчета, а не песни на тия тъпащи Тончо Русев и Морис Аладжем!" Човекът се въртна и си замина, а аз го питам Хадат: "Ти знаеш ли кой е тоя? Това е Морис Аладжем!", ха-ха-ха! Шефът на "Балкантон", точно където ние записвахме!

З.К. Беше и от комисията за записите. Навремето, като направиш запис, го даваш в една комисия и тя преценява дали да излезе или не.

Д.Р. Спомням си един случай с една такава комисия в радиото. Имаше едно парче, на което седнах и му написах любовен текст. Казваше се "Като лятото горещо". Дадохме го на комисията. Текстът мина, но музиката - не! Те бяха различни комисии - една за текст, една за музика.

Докато записвахте албума, мислили ли сте си, че това, което правите, ще постигне такъв огромен за мащабите на България успех? Очаквахте ли подобно нещо?

З.К. Чак толкова - не.

Д.Р. Аз лично не съм очаквал, че успехът ще продължи толкова дълго. Тогава ние си знаехме, че сме добра група и това, което правим, се харесва от хората. Знаехме го, защото виждахме пълните зали. Поради тази причина бяхме сигурни, че много хора ще си купят албума и че ще се харесва.

З.К. Албумът просто изчезваше от магазините, разграбваше се. Аз лично познавам хора, които навремето са се редили два пъти на ден на опашка, за да си купят "Походът". Ако в онези времена бяхме взели парите, които ни се полагаха или които трябваше да вземем за този албум, сигурно още щяхме да живеем от тях.

Д.Р. Всъщност никой не ни каза колко точно копия са пуснати на пазара, но на албума му правиха ретираж. По-късно го издадоха и на касетка. Чувал съм, че първият тираж е бил около 50-60 хиляди бройки. А вторият е бил по-голям, заради касетките.

З.К. Що се отнася до ехото, което този албум остави след себе си - това не може да се нарече точно ехо. Това е нещо вечно. Защото песните в него са направени от хора от народа за хора от народа. За това те и до днес "лежат" на всеки. Всеки се чувства като част от това, за което се пее в съответната песен.

Д.Р. Парчетата не са подчинявани на вкус. Ние просто си свирехме такива неща в онова време.

З.К. Божо беше много будна и находчива натура. Като композитор имам предвид. Единствено ме е яд за това, че трябваше да сложим в албума и "Монолог".

Д.Р. Не го сложихме, защото го бяхме записали година преди това, в друго студио.

З.К. Така е, но си мисля, че мястото му е в "Походът". Просто вече го бяхме "изтъркали" от свирене това парче - изпълнявахме го от 1986 година. В албума влезнаха новите ни песни. Тъкмо бяхме записали "Дървото", "Брадвата", "Нашият път", "Земя на слепци", "Огнени души" и инструментала "Отнесени от вихъра". Песента "Походът" беше направена много преди това. Тя е от времето на Оазис.

Д.Р. "Отнесени от вихъра" беше единствената песен, която въртяха по радиото, защото нямаше текст, ха-ха-ха! А онази, дето й мина текстът, не й мина музиката!

З.К. "Отнесени от вихъра" го пускаха по време на паузите или ако някъде трябва да се запълнят 2-3 минути. Данчо Стълбицата си я беше избрал - с нея си започваше години наред предаването.

В началото и средата на 90-те години Ахат правят множество концерти в чужбина - Холандия, Русия, Чехия, Корея, Югославия, Австрия, САЩ. Как ви приемаше публиката в чужбина и с какво ще запомните този период?

Д.Р. В Чехия, Корея и Русия ходихме през 1988-89 година. И трябва да ти кажа, че ни приемаха много добре. Особено в Чехия.

З.К. Там аз не можех да повярвам, че някой, който за пръв път вижда дадена група на сцената, може да реагира по този начин. А свирехме малко - около пет парчета.

Д.Р. Да, свирехме малко, но там за пръв път видяхме шпалир от хора, които ни чакаха след концерта. Когато излезехме от залата, пред вратата от двете страни се бяха наредили множество фенове, които като ни видяха, крещяха неистово. А в Русия за девет дни направихме 30 концерта. По 3-4 на ден! Бяхме в нещо като НДК и за всеки наш концерт имаше публика. Там дори не ни вярваха, че сме българи. Мислеха, че сме грузинци, които лъжат хората, че са българи. Защото специално в този град ние бяхме първите чужденци, които правят концерт. Изглеждахме им като някакви западници и не вярваха, че не сме грузинци, ха-ха-ха! Толкова бяхме на почит, че когато свършихме цигарите, викнахме местния шеф на Комсомола, за да го помолим да ни помогне. Там се пушеха някакви отвратителни неща, които бяха много далеч от това, което хората си представят, като чуват за цигари. Той отиде и викна кмета на града. На следващия ден двамата дойдоха при нас, а кметът ни каза: "Намерил съм ви най-добрите цигари!" и ни даде един кашон "Родопи" с филтър, ха-ха-ха! А бусът, с който ни посрещнаха от аерогарата, беше един камион, на чиято каросерия бяха заварили едни пръчки, а на пръчките бяха сложили стъкла. Истински стъкла, които като се счупят и всичко става на парчета.

Що се отнася до Корея, си спомням, че до там летяхме ужасно дълго време. София - Москва - Новосибирск - Корея. И колегите от групата толкова много се бяха напили докато стигнем, че на летището Звезди отиде да търси лед и се върна с една купа, която беше като купата на европейските шампиони, пълна догоре с лед, а ние през това време пушехме цигари под самолета, докато го зареждаха с керосин, ха-ха-ха!

З.К. В Корея беше страшно! Самолетът имаше три салона. В средния салон бяха някакви гърци, които също отиваха на фестивала, на който и ние щяхме да свирим. Там всички спяха. А в предния и в задния салон седяха българските организации, които включваха артисти, музиканти и още някакви. Тогава това се водеше МХТИ - "Младежка художествено-творческа интелигенция". И в тези два салона си беше истинска война - пилотите се бяха заключили в кабината и само от време на време поглеждаха за секунда какво става в самолета, ха-ха-ха! Абе, изкарахме си много готино! В Корея направихме 5-6 концерта, а на един дори не се явихме. Избягахме.

Д.Р. Избягахме, защото искахме само ние да свирим. Милена беше катастрофирала и те се съгласиха тя да не се качва на сцената. Да де, но във въпросната катастрофа участници бяхме и ние. Присъствахме в същия бус, в който беше и Милена. И те казаха: "Милена няма да пее, защото е катастрофирала" А аз им отговорям: "Ами и ние катастрофирахме!" Тогава се разпиляхме по разни кафета и не излязохме на сцената. Само аз

останах в хотела. Изведнъж по телефона ми звъни някакъв човек: "Веднага да отивате в Чешкия център да свирите!" На което аз му отговорих: "Смучкай го!" Впоследствие се оказа, че този човек е бил Пенчо Кубадински. Съответно после не ни пуснаха на едно турне в Кипър, за което трябваше да заминем, а по-късно не отидохме и в Белгия. Спряха ни, естествено.

След това настъпи демокрацията и у нас никой не се интересуваше повече от музика. Хората се вълнуваха откъде могат да си купят салам, примерно, защото по магазините нямаше нищо. Тогава Хадат ни викна в Холандия - през октомври 1990 г.

Около средата на 90-те години Божидар Главев напуска групата. Опитвахте ли се да го спрете, да промените решението му? Как точно се случи това напускане?

Д.Р. През 1991 г. двамата с Божо се върнахме от Холандия. След това Звезди замина за Америка, а Юрката се върна у нас през 1993 г. През това време аз и Божо се опитахме да направим албум. Нямахме певец, защото беше в Америка, останалите от групата бяха още в Холандия. Ние тримата посвирихме няколко месеца, след което се разпиляхме всеки нанякъде си. И един ден научихме, че Божо е станал свещеник. Бяхме разделени по това време, не че той е напуснал групата.

Т.е. не е имало такъв момент, в който вие да се опитвате да го спрете или да го накарате да си промени мнението?

Д.Р. Не. Ние го разбрахме пост фактум.

Как реагирахте, когато разбрахте, че той иска да смени рока с религията и да стане православен свещеник?

Д.Р. На мен лично ми беше супер странно.

З.К. Той по принцип си беше странен човек. Сега не знам как е, но тогава си беше. В крайна сметка се оказа, че никой от нас не го е познавал истински, въпреки че толкова много години сме били заедно. От една страна пише "Светците носят вносни дрехи, поповете вонят на ром", а от друга - става свещеник.

Д.Р. Имай предвид, че ние с него се виждаме не често, но редовно. Веднъж-два пъти в годината или се чуваме, или се виждаме. Преди беше по-често, но от известно време е по-рядко. Той не идва често в София, но ние сме ходили при него в село Горица.

З.К. Още си взима парите от авторско право, нищо, че музиката е дяволска, ха-ха-ха!

Д.Р. Той сигурно с тези пари помага нещо на църквата. Лее свещи или нещо друго.

З.К. Ама нали са изкарани от дяволската музика.

Д.Р. Поддържа връзка. Примерно Божо ми се е обаждал за някаква бедна жена, на която трябва да се помогне и сме пращали пари, дрехи...

З.К. Преди време му ходихме и на гости.

Д.Р. Когато снимахме филма за "Американският албум" в София, той дойде при нас. Стоя докато правехме снимките, говорихме си доста.

Правили ли сте опити да го върнете в групата?

Д.Р. То това не е много възможно, защото той ни е казвал в прав текст, че такова нещо с него не може да се случи. Дори аз два-три пъти лично съм го молил да напише нещо. "Казвал съм му: "Дай някоя песен", а той ми отговаря: "Не мога да пиша песни. Не съм настроен на тази вълна". Даже за последно го виках миналата година да изпее едно парче. Той ми каза, че гласът му е станал вече съвсем друг и не може да го изпее. Защото имаше една песен, която той навремето я пееше заедно със Звезди. Ние сега я записахме наново, но със симфоничен оркестър, Звезди я изпя и остава само да я смесим.

З.К. Когато през 2003 година бяхме в Бургас на първото голямо турне след събирането ни, Денис го беше поканил на концерта ни. Той му беше отговорил: "Ако аз дойда на концерт на Ахат, то това означава, че трябва да свирия. Не мога по друг начин да идвам на концерт на Ахат. И понеже вече не свирия в групата, няма да дойда."

Д.Р. Но специално ни се обади по телефона и каза да не продаваме прашки и презервативи с логото на групата. Защото бяхме направили такива презервативи и те имаха надпис "Твърд рок". Той знае всичко - интересува се, чете, гледа телевизия. Дори като се върнахме от Америка пожела да чуе албума и след това каза, че това бил най-хубавият албум на Ахат и че е по-добър от това, което сме правили преди. Въпреки че публиката не го прие, защото в него се пееше на английски.

Така и никога не потърсихте заместник на Божидар Главев. Защо?

Д.Р. Защото няма начин. Кой може да замести Божидар Главев?

З.К. Ние си имаме китарист. А иначе като човек, който пише музика - това не се замества. Всеки има свои собствени идеи.

В средата и края на 90-те години групата се подвизава в САЩ. Там записвате и албум, който у нас е известен като "Американският". Разкажете ни за този период, защото феновете у нас знаят твърде малко за него.

З.К. Това беше най-щастливият ни период. Нещата стартираха тук - Денис беше направил едно съвсем малко студио и в него започнахме да правим парчетата за този албум. Няколко месеца работихме в това студио.

Д.Р. Знаеш ли как избрахме студиото в САЩ, в което да запишем албума? Понеже никога не бяхме продуцирали албум в Америка, взехме 30 албума на любими наши групи - Guns 'N Roses, Deep Purple и т.н. Отворихме обложките на всичките и започнахме да четем къде са записвани, къде са смесвани и къде са мастерирани. Така избрахме студиото на Deep Purple, което е в Орландо, а в Ню Йорк го мастерирахме. В България подготвихме песните, а след това аз отидох в Америка, за да запазя студията.

З.К. Беше супер! Сутрин идвах в студиото и започвах да пиша текстове, а вечер репетирахме. Имахме закупена страшна техника, включително един "Hammond".

Д.Р. После Слави Трифонов ни досади жестоко, докато не му го продадохме. За това сега си взехме друг.

"Американският" албум е записан през 1999 г., но е издаден чак през 2004-та. Защо?

Д.Р. Този проект по принцип го правихме за САЩ. И идеята беше съвсем друга - трябваше да останем там, а не да се връщаме. Предложиха ни договор в Калифорния, от който щяхме да спечелим три пъти повече пари, отколкото бяхме вложили в албума. Предложи ни го Jessi Dylan - братовчед на Bob Dylan. Договорът беше за пет години и за три албума. Беше супер сложен - 810 страници. Аз лично никога не можах да го прочета до край. Такива ангажименти имаше в него, които просто няма как да изпълниш от България. Примерно ти казват - елате след два дни или седмица да свирите в Минесота. Не бяхме преценили това, че за да правиш нещо сериозно в Америка, трябва да си там.

З.К. А впоследствие решихме да го издадем тук, защото това все пак си беше наш албум. Да го чуе публиката у нас. Ние го бяхме раздали преди това на много хора и всеки ни питаше защо не го издадем официално.

Д.Р. Започнахме да търсим фирма, която да го издаде, и не намерихме никой. Ходихме дори при Слави Трифонов - той си имаше такава компания, казваше се "БМК". Отказа ни - нямало пазар в България за такива неща. Затова и няколко години не го издавахме. През 2004-а му дойде времето и най-накрая го направихме.

След 1998 година у нас сте имали концерти заедно с групи и изпълнители като Deep Purple, Black Sabbath, Whitesnake, Dio, Iron Maiden и др. Какво е усещането да си на една сцена с такива имена? Има ли някоя интересна история около някое от тези ваши участия?

З.К. За мен най-голямото ни сред тези участия беше с Deep Purple. Това ни беше детската мечта и тя се осъществи. Мечта, която дори не бяхме и посмели да си помислим, че някога е възможно да се стане реалност. Да се качим на сцената, а след нас да излязат Deep Purple! При пълна до горе зала! Неприятното беше, че ни се случи само в една от двете вечери.

Да, аз съм бил и на двата концерта на Deep Purple през 1998 г. Бяха в две поредни вечери и вие трябваше да подгрявате и в двете. Но излязохте на сцената само втората. Защо?

Д.Р. Първата вечер много им закъсна апаратурата и за нас просто нямаше време.

З.К. Ние още в деня преди първия концерт си бяхме подредили нашите уредби, направихме си саундчек и бяхме напълно готови да излезем на сцената. Но просто не остана време.

Д.Р. Концертът, който тогава направихме преди второто излизане на Deep Purple, беше записан и впоследствие го издадохме. Подарихме го на списание "Ритъм" и те го пуснаха с един от броевете си. И доста добре се продаде това списание тогава. Ние им дадохме 6 000 диска. Отделно направихме около 2 000 бройки за нас - продадох се и те.

З.К. От това наше участие излязохме, както се казва, като победители!

Д.Р. Да, защото изобщо не предполагаме, че някой ни помни, преди да се качим на сцената. Нямахме никаква представа какво ще стане.

З.К. Имаше голямо напрежение в нас и то продължи до момента, в който осветлението в залата угасна. В този момент бяхме зад сцената и чухме оглушителен рев на над 6 000 човека!

Д.Р. Изобщо не очаквахме такова нещо! И бяхме още по-изненадани, че хората знаят и помнят текстовете на песните.

Да, както казах, аз бях тогава в залата и наистина изпълнението ви беше много добро. Но ако трябва да избира един концерт на Ахат, за който да кажа, че е най-добрият, то това според мен безспорно е изпълнението ви на стадион "Академик", преди Whitesnake през 2003 г. В този ден вие направо "отнесохте" публиката!

З.К. Тогава вече имаме доста по-голямо самочувствие, отколкото през 1998 г.

Д.Р. А и го нямаше това напрежение. Излязохме на сцената просто да се забавляваме заедно с публиката. Дори си спомням, че преди този концерт баща ми беше починал и на едно от парчетата аз си поплаках опрян на Звезди, докато той пееше. Имаме такава снимка от този концерт. На "Монолог" - разплаках се на сцената. Страхотна емоция имаше!

З.К. Това може би е наистина най-успешното ни участие след събирането ни. Заедно с концерта, който направихме преди Iron Maiden.

Д.Р. Да, въпреки че и там закъсна много техниката и до последния момент не се знаеше изобщо дали ще свирим. Накрая успяхме да изпълним само 3 или 4 парчета. Искам и още нещо да кажа. Чувам, че хората говорят, че ние често подгряваме чужди групи, защото много от концертите се организират от "Sofia Music Enterprises". Това не е вярно. Нас просто ни канят. Мога да дам много примери - Dio на Нова година в Каварна е един от тях. Концертът не беше организиран от "Sofia Music Enterprises". Да не говорим, че нас са ни канили да подгряваме и не кой да е, а Guns 'N Roses в Бразилия, примерно. И това не се осъществи само защото китаристът им си счупи ръката. Имаше перфектен договор да подгряваме цяло турне на Guns 'N Roses в Бразилия.

Това не го бях чувал.

Д.Р. Да, защото след като не е станало, след като не можа да се осъществи, за какво да го говорим наляво и надясно?! Като не си го направил, няма какво да го казваш. Дори се случи така, че като отмениха концертите на Guns 'N Roses, на нас ни предложиха да подгриваваме вместо тях Scorpions. Тогава пък ние отказахме. Казахме: "С тези ние няма да свирим!" Аз лично тях не мога да ги понасям.

През 2001 година "Черната овца" бе избрана от българските феновете за най-добра рок/метъл песен на всички времена. Как приемате това признание?

З.К. Да, тогава феновете я избраха. В този период изобщо не бяхме активни. Спомням си, че Юрката ми се обади и ми каза: "Слушаш ли "Тангра"?!" Казах: "Не, ама знам, че участваме с няколко песни", а той ми отговори: "Повечето от тях са влезли в класацията. Вече са казали кои ще бъдат в първата десетка и ние имаме две парчета там! Даже май "Овцата" ще е номер едно!" Аз не можех да повярвам. И така и стана - "Черната овца" спечели първото място, а "Монолог" беше на десето. След нас бяха песни на Щурците, ФСБ... Даже след като обявиха крайното класиране, слушах интервю на Кирил Маричков, в което той говореше малко с насмешка и почти невярващ: "Ама аз си мисля, че тук май някой направи някаква шашма. Как така групата Ахат ще е на първо място пред нас и пред ФСБ?!"

Д.Р. Това за мен и до ден днешен си остава много странно. Пак казвам - изобщо не сме го очаквали. Както сега - пуснахме едно ново парче и то стоя в класацията на радио "Z Rock" няколко месеца.

З.К. Да - качва се в класацията, след това пада надолу, но стоя вътре дълго време. Песента се казва "Там". А следващото ни признание беше, когато журналистите и музикантите избраха "Черната овца" за песен номер едно. Това беше класация на списание "Паралели".

Тогава дори направиха голям концерт в НДК под надслов "Златните парчета на българския рок". 5-6 групи свиреха на този концерт, включително и Тангра, които се събраха специално за събитието. Вие изпълнихте 3 или 4 парчета и отново "отнесохте" публиката.

Д.Р. Аз това не си го спомням изобщо!

З.К. Как бе?! Тогава нали имах проблеми с гласа. Не помниш ли?

Д.Р. Нямам никакъв спомен.

З.К. Ти си луд, бе! Нали ми бяха правили операция. И мислехме да правим една "врътка" на този концерт. Сещаш ли се?

Д.Р. Ааа, да!

З.К. Тогава наистина беше много яко! При нас имаше адски много напрежение, защото аз тъкмо бях излязъл от операция на гласните връзки. Докторите бяха казали да не пея поне десет дена. И понеже нямаше начин да не свирим на този концерт, решихме да направим следната шашма: да пуснем само гласа ми на плейбек. А групата да си свири на живо.

Д.Р. Да бе, да! Сетих се, ха-ха-ха! Решихме да направим точно обратното на това, което се прави по принцип. Хората обикновено пускат музиката на плейбек и пеят "отгоре" на живо. А ние решихме Звезди да е на плейбек, а ние да си свирим!

З.К. И доста го репетирахме тук в студиото по този начин. Юрката беше с едни слушалки на главата, в които пускахме само моето пеене от един друг концерт на Ахат. Той слуша и брой: "Едно, две, три, четири!" и в този момент се включва Хадат. Юри слуша парчето на слушалки и свири по него, а всички останали го следват. Аз

пък само си отварям устата. Изрепетирахме го няколко пъти. На самия концерт всичко беше подготвено и за двата варианта - този, който бяхме репетирали, и нормалния (всичко на живо, включително и аз). Техниците ни казаха: "Пет минути преди да излезете на сцената ни кажете - плейбек или на живо." Аз като видях пълната зала и надъханата публика казаха, че не мога да изляза и да пея по този начин. И го направихме на живо. Напрежението от всички ни падна в мига, в който реших, че няма да има плейбек, защото е много гадно да изпълниш тези песни пред пълна зала на запис. Ние знаем, че означаваме много за тази публика, както и тези хора означават много за нас. Просто щеше да бъде нечестно. Излязохме и направо "изметохме" сцената!

През 2003 година преиздадохте албума "Походът". Тиражът му буквално се разграби. Очаквахте ли, че 15 години след първоначалното му издаване, интересът към албума няма да е намалал, а напротив - ще е същият?

З.К. Това започнахме да го усещаме впоследствие. Защото виждахме, че хората, които идват на нашите концерти, са предимно млади и когато за пръв път сме издали албума или не са били родени, или са били много малки.

Д.Р. Гледам в сайта "Vbox7" разни деца, които пеят "Черната овца". Явно много им харесва това парче. Аз примерно никога не съм го харесвал чак толкова. Имам много по-любими песни на Ахат от тази. Може пък и да ни е омръзнала, но още когато я правихме навремето, не ми е била страшно любима. Просто песента има социален заряд и може би това е причината толкова да се харесва.

З.К. Парчето е много добро и е вечно. Това би била успешна песен на какъвто и език да се преведе.

Д.Р. Това е вярно - в Холандия сме я свирили на английски и там се приемаше по същия начин.

З.К. Песента наистина е хубава и специално за България ще е актуална винаги. Защото тук никога няма да се оправят нещата. Спомням си, когато изсвирихме "Черната овца" за първи път. Беше на един фестивал в Приморско. Тогава довършихме самата песен в гримьорната, преди да излезем на сцената. Не се бяхме разбрали само за финала ѝ - как да свършва. Осем пъти пеем припева и не знаем какво да направим. Накрая аз пея отново: "Аааааз пак си избрах таааази съдба - вееееечната чернааа овца!" и магнах рязко с ръката. В този момент цялата група спря да свири в един и същи миг. Така парчето свърши при първото му изпълнение. И щом всичко затихна, някак плахо чакахме да видим и чуем реакцията на хората. Няколко секунди по-късно публиката направо се "взриви"! А след концерта Насо - Големия рок, дойде при нас и ни каза: "Да знаете, че тази песен ще стане най-великото българско рок парче!" Естествено, тогава не обърнахме внимание на това изказване, още повече, че ние по принцип свирехме доста здрави неща, които и на мен лично ми харесват повече от "Черната овца". Но явно Атанас е бил прозорлив човек. Това парче наистина се превърна в емблемата на българския рок. Не сме го очаквали, разбира се. Не сме го и свирили за това. Просто песента беше хубава и се виждаше, че на хората им харесва най-много.

Д.Р. Това беше и причината да започнем с нея да завършваме концертите си.

З.К. Да. Освен това започнахме да я свири доста по-дълга - по десет минути, защото малко след средата има част, в която разпяваме публиката.

Какво е за вас "Походът"?

З.К. За мен това е стъпка. Най-голямата стъпка в музиката, която съм правил. Това е нещо, което ще остане след мен.

Д.Р. За мен е огледало на един период. Този албум отразява съвсем точно един цял период.

От 2000-а година насам сте направили множество турнета и концертни изяви, но така и не се стига до издаване на нов албум (изключвам "Аамериканският", защото той все пак е записан през 90-те). Феновете чакат този момент от много години и това е може би въпросът, който най-много ги интересува, когато стане дума за група Ахат - кога ще настъпи моментът, в който ще видим на пазара нов албум на групата с песни на български език?

Д.Р. Оффф! Ние вече три години го записваме и го смесваме. Имаме смесени седем песни в момента. Останалите са записани, предстои смесване. И понеже нали се сме в криза... Сещаш се, че като пуснеш един албум, трябва поне един клип да направиш. Или два. Но имаме много готова продукция.

Готов ли си примерно сега да се ангажираш с някакви срокове?

Д.Р. Не! Никога, когато става дума за Ахат, не мога да се ангажирам с каквито и да е било срокове. Не зависи само от мен.

З.К. То и само от мен не зависи, ха-ха-ха!

Д.Р. Виж сега, има и нещо друго. Всички ние в групата сме големи кретени. И не желаем да правим компромиси с нищо. Примерно, за да смесим една песен, трябва да докараме тук в студиото един огромен куп от неща. След това Хадат трябва да ги нагласи за ден-два. После смесваме два или три дена. Общо взето са ни необходими 4-5 дни, в които всичките трябва да сме тук и да сме без никакви други ангажименти. Един от нас ако го няма - не сме сигурни, че всичко ще е ОК. И понеже сме достатъчно ангажирани с какви ли не неща, затова всичко става много бавно. Тази година примерно, мога да ти кажа точно какво сме направили. Отделихме си две седмици всичките заедно и смесихме седем песни.

Колко песни планирате да е албумът?

Д.Р. Има още пет. Като сред тях има всякакви. Както чисто нови, така и песни на Божо или от времето на Оазис. Някаква супа от музика - все различни неща. Има едно парче, което е със симфоничен оркестър. И то голям оркестър - 46 души. Групата не участва, само Звезди пее. Оркестърът го събрахме ние. Не е едн-коя си филхармония, а е събран от нас. Това е едно ужасно скъпо и трудно парче. Представи си само какво е да го напишеш като ноти. Шест месеца сме правили оркестрацията.

Имам един въпрос, който е малко извън темата и рубриката ни, но не мога да не го задам. До колкото си спомням, два или три пъти в последните 5-6 години се обявяват концерти у нас, които са в подкрепа на борбата срещу СПИН или някаква друга благотворителна кауза, и един от участниците обикновено е група Ахат. Впоследствие тези концерти по една или друга причина пропадат. Ахат е най-известната група сред обявените и като че ли нейното име се използва, за да се привлече повече публика. Зад тези няколко случая като организатор винаги стои Иван Лазаров от групата БГ Рок. Какво ще кажете по този въпрос? И как да реагират вашите фенове при следващ подобен случай, какъвто е твърде възможно да има?

Д.Р. Юзбаши, ха-ха-ха! На фенове ни ще кажа: нашите концерти ги организира или "Sofia Music Enterprises", или подгряваме за някоя чужда група, или има турне на Ахат. Ние на подобни места много рядко участваме.

З.К. На афишите трябва да пише или "Harbour Island Records", или "Sofia Music Enterprises".

Д.Р. Примерно, мога спокойно да ти кажа, че следващото място, на което със сигурност ще свирим, да сме живи и здрави, е бенефиса на Милена на 28-и ноември, в зала "Универсиада".

А как бихте коментирали тези случаи, защото явно вината за пропадналите концерти не е у вас.

Д.Р. Виж, първия път ние изобщо не знаехме, че такъв концерт ще има. Прочетох някъде и разбрах. Дори май го прочетох във вашия сайт и от там разбрах, че се планира такова събитие. Впоследствие, една седмица преди концерта, този човек ми се обади и ме пита дали може да свирим на съответната дата. Аз звъннах на колегите, всички бяхме свободни и му отговорих, че можем да свирим. Той попита колко струваме, аз му казах и пожелах да ни прати договор. Такъв договор така и никога не получихме и повече нищо не чухме за този концерт. Всъщност той състоя ли се?

Не. Но дори бяха пуснати билети в продажба.

Д.Р. Аз за този концерт знам, за други в момента не се сещам. Ние сме сериозни хора и като кажем, че ще участваме някъде, го правим.

З.К. Проблемът е, че Денис не познава добре Юзбашията и когато той му се обади, Денис приема предложението. Както се прави по принцип: някой като те покани някъде, ако можеш - отиваш. Казал му е по телефона: "Аз съм Иван Лазаров". Ако ми го беше казал на мен, щях да му отговоря: "Юзбаши, ходи и се занимавай с дечурлигата и не ни занимавай нас!"

Д.Р. Ама то това нямаше да му попречи да ни сложи пак на плаката.

З.К. Да, ама ти щеше да си му отказал. А не да си му дал съгласие. Защото като му потвърдиш, като му кажеш колко струваме и т.н., това на него му развързва ръцете и той вече пише на плаката "Ахат".

Д.Р. Ама виж сега, аз каква вина имам за това, че живеем в кофа с лайна?! Ние примерно сме си пица с кренвирши, ама какво да направим, като сме се потопили в кофата?!

Благодаря ви за този разговор. За финал, бихте ли казали няколко думи специално за читателите на "Metal Katehizis"?

З.К. Аз ще им пожелаая да направят вашия сайт най-посещавания за рок музика в Европа, ха-ха-ха! Здраве и късмет им пожелавам.

Д.Р. Да са живи и здрави!

З.К. И да престанат да се дърлят за българската музика и българските музиканти.

